

1 Politisk dokument om Kunstig intelligens ved USN

2 31.11.2022 lanserte det amerikanske selskapet OpenAI en kunstig intelligens, kalt ChatGPT, som
3 siden har vært debattert i akademia og i samfunnet for øvrig. Denne kunstige intelligensen er en
4 såkalt snever generativ kunstig intelligens. Den er tekstbasert og bruker språkmodeller og
5 sannsynlighet til å produsere tekst som ikke finnes fra før, basert på kommandoer som blir lagt inn
6 av brukeren. Det er bred enighet i samfunnet om at denne formen for kunstig intelligens allerede
7 påvirker verden i dag, og vil fortsette å gjøre det i fremtiden. Det er viktig at Universitetet i Sørøst-
8 Norge (USN) følger nøye med på utviklingen på dette feltet, sikrer kompetanse blant studenter og
9 ansatte, samt å være en tydelig formidler innen dette fagfeltet i samfunnet for øvrig.

10 Med den stadige utviklingen av kunstig intelligens, ser Studentdemokratiet det som realistisk at
11 denne teknologien er her for å bli, spesielt i høyere utdanning. I henhold til ansatte og forelesere, er
12 det et betydelig behov for både forståelse og opplæring av kunstig intelligens. For å kunne benytte
13 seg av et slikt verktøy på en ansvarlig måte, er det nødvendig å ha en grunnleggende ide på hva som
14 foreligger bak denne teknologien.

15 Fra januar 2024 har Studentdemokratiet i Sørøst-Norge (SDSN) via en egen arbeidsgruppe for kunstig
16 intelligens arbeidet med ulike problemstillinger knyttet til kunstig Intelligens i forhold til studenter,
17 Universitet i Sørøst-Norge og den akademiske sektoren. I tillegg ble det gjennomført en
18 spørreundersøkelse blant studentene underveis i dette arbeidet. Arbeidsgruppens arbeid har
19 resultert i dette dokumentet.

20 Begrepsavklaring

21 I og med at verktøy basert på kunstig intelligens har vært og er i en svært rask utvikling, ser vi behov
22 for å avklare noen begreper.

23 **Kunstig intelligens** - Kunstig intelligens omhandler avanserte og teknologiske systemer som utfører
24 oppgaver hvor det normalt sett kreves menneskelig intelligens og forståelse.¹

25 **Generativ kunstig Intelligens** – Generativ kunstig intelligens er teknikker innen maskinlæring der
26 målet er å etterligne et datamateriale.² De kan generere bilder, tekst, video, lyd og annet
27 datamateriale som ikke finnes fra før.

28 **Chatbot** – En form for programvare som er utviklet for å kunne samhandle med mennesker gjennom
29 både muntlig og skriftlig språk. I tillegg tar disse chatbotene for seg en rekke oppgaver og spørsmål,
30
31
32

33
34 1

35 Tidemann, A. (2023) Store Norske Leksikon
36 Kunstig intelligens
37 https://snl.no/kunstig_intelligens

38
39
40
41 2

42
43 Tidemann, A. & Wold, S. (2024)
44 Generativ kunstig intelligens
45 https://snl.no/generativ_kunstig_intelligens

46 basert på informasjon den har tilgjengelig og kommandoer brukeren legger inn.³ Avanserte
47 chatboter, som ChatGPT, kan være basert på kunstig intelligens.

48 **Akademia** – Akademia er et fellesbegrep som gjerne brukes i forbindelse med høyere
49 undervisningsinstitusjoner og forskning.⁴

50 **Sannsynlighetsovervektprinsippet** - Sannsynlighetsovervektprinsippet er et prinsipp om at det må
51 være større sannsynlighet for at noe har skjedd enn at det ikke har skjedd for at man skal kunne
52 legge hendelsen til grunn i en vurdering. Det må med andre ord være over 50 % sannsynlig at en
53 hendelse har skjedd, før man kan gå videre med hendelsen som utgangspunkt. Prinsippet er ikke
54 universelt, og enkelte saker krever en større grad av sannsynlighet for at hendelsen kan legges til
55 grunn.⁵

56 **USN** - Forkortelse for Universitet i Sørøst-Norge.⁶

57 **Deepfake** – Et resultat av at innovativ teknologi, som kunstig intelligens, brukes for å manipulere og
58 endre på, bilder, video- og lydmateriale. Konsekvensene kan ramme enkeltindivider, grupper,
59
60
61

62
63 ³

64 Hansen, A. (2023) ChatGPT
65 Hva er en chatbot?
66 <https://chatgpt.no/hva-er-chatbot>

67
68
69

70
71 ⁴

72 Hem, E., Gjersvik, P. (2015)
73 Ordet *akademia* brukes gjerne som betegnelse på den akademiske verden. Hva er egentlig forskjellen på
74 akademia og akademiet?

75
76 Tidsskriftet

77
78 <https://tidsskriftet.no/2015/03/sprakspalten/akademia-og-akademiet>

79
80
81

82
83 ⁵
84 Strandberg, M. (2023) Store Norske Leksikon
85 Beviskrav
86 <https://sml.snl.no/beviskrav>

87
88 ⁶

89 USN
90 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge
91 Forkortelser
92 <https://www.sdsn.no/for-tillitsvalgte/forkortelser>

93 bedrifter og andre sektorer i samfunnet. Det kan føre til en utbredt tvil i samfunnet om hva som er
94 sant.⁷

95 **Filterbobler** – Et begrep som viser til en systematisk, individuelt tilpasset avgrensning av informasjon
96 og opplevelser på internett som kan føre til ensretting og stagnasjon hos enkeltbrukere eller
97 grupper.⁸ Denne avgrensningen er basert på brukerens egen oppførsel på internett gjennom klikk,
98 søk, liker-klikk og delinger i søkemotorer, sosiale medier og andre nettsteder. En slik ensretting over
99 tid kan lede brukere inn i ekkokamre.

100 **Kompetanse og kunstig intelligens som verktøy (ved USN)**

101 **Kunstig intelligens som ressurs i akademia**

102 Det er liten tvil om at kunstig intelligens kan og vil være en viktig ressurs i akademia. For å utnytte
103 disse på en ansvarlig måte, er det viktig at studentene lærer hvordan de skal bruke selve verktøyet
104 på en kompetent og reflektert måte. Samtidig er det viktig at studentene får en forståelse for hva
105 kunstig intelligens er, og kan bli i fremtiden. Gjennom arbeidet med dette dokumentet har det blitt
106 tydelig at chatboter først å fremst bør brukes som et verktøy. I praksis innebærer det at man bruker
107 chatbotene til å lese over arbeid, komme med tilbakemeldinger, forklare komplekse teorier og tungt
108 pensum og å være et kreativt verktøy for blant annet problemutvikling. Samtidig er studentene selv
109 ansvarlig for kvaliteten på sine arbeider, og må være kritiske til hvordan deres arbeid påvirkes av
110 chatbotene. Dette forutsetter at studentene har en god forståelse av hva akademisk arbeid og
111 kunnskapsutvikling er, og prosessene bak det.

112 **Kunstig intelligens som en del av USNs strategi**

113 De aller fleste studenter vil måtte forholde seg til og bruke kunstig intelligens i sine fremtidige yrker.
114 Ifølge USN sitt strategidokument "Strategi 2022-2026", er USN sin hovedprofil at de har
115 profesjonsrettete, arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger. For å oppnå dette, er
116 det essensielt å sikre at studentene utvikler kompetanse på dette feltet.

117 **SDSN mener at:**

- 118 - Universitet i Sørøst-Norge bør revidere relevante strategiplaner og inkludere kunstig
119 intelligens i disse.

120 **Kritisk tenkning, refleksjon og ansvarlig bruk**

121 **Opplæring**

122 En forutsetning for å anvende kunstig intelligens på en reflektert måte er å være kritisk til det
123 genererte innholdet som blir produsert og presentert til brukeren av tjenesten. Studentdemokratiet
124 anser det som hensiktsmessig at USN tilbyr kurs som sikrer studentenes forståelse av hva kunstig
125 intelligens er, hvordan det fungerer, samt hvordan man kan bruke det som et verktøy i skrive- og
126

127

7

128 Wolff-Hansen, E. (2020)

129 NDLA (nasjonal digital læringsarena

130 <https://ndla.no/nb/subject:1:058bdbdb-aa5a-4a29-88fb-45e664999417/topic:1:537598a2-4857-40e0-b0bc-9a937e954374/topic:1:5fbbe054-1e87-42ef-bd91-5901a58ee5de/resource:d0128c8a-1d79-41d9-a46c-952cd5666f58>

133

134 8

135 Orgeret, K. (2022) Store Norske Leksikon

136 Filterboble

137 <https://snl.no/filterboble>

138 læringsprosesser. På denne måten kan man sikre at KI blir en ressurs for studenter og ansatte. Kurs
139 eller seminarer som dekker omfanget av hva KI er, vil gi en bredere kompetanse for både ansatte og
140 forelesere. I tillegg bør det vurderes å utvikle et helhetlig læringsopplegg som må være lett
141 tilgjengelig for studentene, for eksempel gjennom universitets læringsplattformer.
142 Studentdemokratiet mener at kurs og seminarer i regi av USN vil kunne legge til rette for en arena
143 for felles læring blant ansatte og studenter, i tillegg til å potensielt bidra med videreutvikling av KI-
144 feltet ved USN. Det bør i tillegg vurderes å implementere bruk og forståelse av kunstig intelligens i
145 alle læreplaner ved USN.

146 Retningslinjer

147 En annen måte både forelesere, ansatte og studenter kan benytte seg av KI på en ansvarlig måte er
148 gjennom klare retningslinjer som illustrerer hvordan man anvender kunstig intelligens, samtidig som
149 man ivaretar grunnleggende akademiske verdier som kritisk tenkning og redelig bruk av kilder. Slik
150 kompetansebygging bidrar til å utjevne kunnskapsgapet som allerede eksisterer blant studentene,
151 om hvordan KI kan brukes som en ressurs i deres læringsprosesser og i deres studenthverdag.

152 SDSN mener at:

- 153 - Universitet i Sørøst-Norge skal legge til rette for tilstrekkelig opplæring i forsvarlig bruk av
154 kunstig Intelligens for sine studenter.
- 155 - Opplæringen i forsvarlig bruk av kunstig intelligens burde forekomme i form av kurs eller
156 seminarer, på universitets læringsplattformer eller via ulike arrangementer.
- 157 - Universitetet i Sørøst-Norge bør vurdere å implementere bruk og forståelse av kunstig
158 intelligens i alle læreplaner ved USN.

159 Studentenes læringsutbytte

160 Rett bruk av KI

161 Kunstig intelligens har potensiale til å være en verdifull støttespiller i studieløpet, forutsatt at det
162 brukes på riktig måte. Det er hensiktsmessig å bruke kunstig intelligens på en måte som styrker
163 læringsprosessen uten å erstatte viktigheten av menneskelige interaksjoner i studiesituasjonen.
164 Videre mener Studentdemokratiet at det er det viktig at studentene er bevisst på hvordan verktøy
165 basert på kunstig intelligens er bygget opp og implikasjonene ved bruk av disse. Det er essensielt at
166 denne teknologien brukes på en kompetent måte, der tanken om å bruke det som et verktøy, og
167 ikke en oppgaveløser, er sentral. Ved rett bruk, kan verktøy basert på kunstig intelligens være med
168 på å fremme faglig utforskning og konstruktiv kunnskapsutvikling som kan bidra til økt forståelse
169 innenfor ulike fagområder. Det er heller ikke alle studenter som har mulighet til å arbeide med andre
170 studenter på campus utenom forelesninger, og dette kan være et godt hjelpemiddel for dem.

171 Studenters bruk av Kunstig intelligens

172 Studiebarometeret 2023 viser at studentene allerede bruker chatboter som supplement til å forstå
173 pensum. Basert på kunnskap studentene allerede besitter, og gjennom utforskende samtaler, kan
174 chatbotene brukes til å forklare pensum med andre ord og perspektiver. Ved å bruke chatbotene på
175 denne måten, får studentene mulighet til å bygge på det kunnskapsgrunnlaget de har fra før, i en
176 læringsprosess som resulterer i økt fagforståelse. Denne måten er også tilpasset den enkelte
177 student, slik at både svakere og sterkere studenter får et økt læringsutbytte. Studentdemokratiet ser
178 det som essensielt at studentene har kunnskap om hvordan kunstig intelligens kan brukes for å
179 styrke forståelsen og utvide kunnskapsområdet, samtidig som man opprettholder en god
180 læringsprosess.

181 SDSN mener at:

- 182 - Universitet i Sørøst-Norge bør sikre at studentene får en grunnleggende forståelse og
- 183 innføring i hvordan ulike verktøy basert på kunstig intelligens er bygget opp og fungerer.
- 184 - Studentenes læringsutbytte og gode læringsprosesser bør stå sentralt når Universitet i
- 185 Sørøst-Norge vurderer hvordan kunstig intelligens skal implementeres i studiesituasjonen.
- 186 - Universitet i Sørøst-Norge bør utarbeide en plansje med punkter om rett og gal bruk av
- 187 verktøy basert på kunstig intelligens.

188 Kunstig intelligens og fusk

189 Uærlig bruk av Kunstig intelligens

190 I takt med den teknologiske utviklingen har kunstig intelligens blitt et stadig mer sentralt tema i alle
191 aspekter av samfunnet, inkludert i utdanningssektoren. Ved å adressere utfordringene og
192 mulighetene kunstig intelligens bringer til akademiske miljøer, spesielt med tanke på fusk, sikter vi i
193 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge etter å fremme integritet, ærlighet og rettferdighet i studentenes
194 akademiske arbeid. Det er viktig at ingen studenter blir urettmessig anklaget eller straffet for uærlig
195 bruk av kunstig intelligens, kun basert på mistanke. Sannsynlighetsovervektprinsippet skal fortsatt
196 veie tungt i alle fuskesaker, og det er viktig at dette prinsippet legges til grunn også i fuskesaker som
197 gjelder uærlig bruk av kunstig intelligens.

198 Deteksjonsverktøy

199 Med fremkomsten av kunstig intelligens deriblant avansert chatboter, som blant annet kan generere
200 essays og løse komplekse matematiske problemstillinger, har bekymringene rundt akademisk
201 integritet fått nytt fokus. Slike verktøy kan potensielt gjøre det enklere for studenter å omgå
202 tradisjonelle deteksjonsverktøy, og dermed utfordrer universitetenes evne til å opprettholde
203 akademiske standarder. Det er i dag flere deteksjonsverktøy på nett, der verktøyenes nøyaktighet
204 varierer i stor grad. Studentdemokratiet stiller seg kritiske til at slike upresise verktøy anvendes til
205 deteksjon av uærlig bruk av kunstig intelligens i oppgaver. Inntil det er utviklet et deteksjonsverktøy
206 med høyere grad av nøyaktighet, skal ikke slike verktøy alene brukes som bevis på uærlig bruk av
207 kunstig intelligens.

208 Kildehenvisning

209 Kildehenvisning er i dag den største beviskilden i fuskesaker som involverer chatboter, ettersom slike
210 verktøy har en tendens til å finne opp eller feilreferering av kilder, såkalt hallusinasjon. Til tross for
211 dette, er det vesentlig å ha med i betraktningen at det er menneskelig å gjøre feil. Slurvefeil er en
212 reel feil som kan gjøres ved oppgaveskriving. Når det kommer til kunstig intelligens og fusk er det
213 derfor relevant å påpeke at slike menneskelige feil kan bli oppfattet som uærlig bruk av kunstig
214 intelligens. Derfor er det viktig at det er overveiende sannsynlighet for at studenten har brukt kunstig
215 intelligens på uærlig vis før det blir vedtatt fusk.

216 SDSN mener at:

- 217 - Universitetet i Sørøst-Norge må oppdatere universitets regelverk for å spesifikt adressere
- 218 bruk av verktøy basert på kunstig intelligens, inkludert en definisjon av hva som utgjør ærlig
- 219 og uærlig bruk.
- 220 - Universitetet i Sørøst-Norge må tilby støtte og ressurser til studenter som har behov for
- 221 bistand med akademiske oppgaver, inkludert tilgang til veiledning, skriveverksteder, og
- 222 andre læringsressurser for å fremme ærlighet og hardt arbeid.
- 223 - Deteksjonsverktøy ved Universitetet i Sørøst-Norge skal ha høy grad av nøyaktighet før dette
- 224 kan brukes som bevis i fuskesaker som angår uærlig bruk av kunstig intelligens.

- 225 - Universitetet i Sørøst-Norge, og spesielt Nemnd for Studentsaker ved USN, må huske at det
226 skal være sannsynlighetsovervekt før det blir vedtatt fusk.

227 **Forskning**

228 **Kunstig intelligens som verktøy**

229 Kunstig intelligens vil i fremtiden være en betydelig i ressurs innenfor forskning, spesielt innenfor
230 kvantitative metoder. Verktøy basert på kunstig intelligens er svært gode på mønstergjenkjenning,
231 som er sentralt i forskning innenfor en rekke fagfelt. Statistiske analyser, signalanalyse og -tolkning,
232 kvantitative innholdsanalyser, medisinsk bildediagnostikk, stordataanalyser er bare noen spesifikke
233 felt der kunstig intelligens kan og vil være en svært nyttig ressurs.

234 **Forskningsetiske implikasjoner og metodologiske utfordringer**

235 Flere av chatbotene bruker data som blir lagt inn i de til å trene de videre. Studentenes akademiske
236 arbeider kan inneholde sensitive person- og helseopplysninger, bedriftsopplysninger og andre
237 sensitive opplysninger. En ansvarlig holdning til konfidensialitet er en grunnleggende verdi i
238 forskning og academia, og er en forutsetning for å opprettholde og styrke USNs integritet, i tillegg til
239 samfunnets tillit til institusjonen og sektoren som helhet. Videre oppfattes det av
240 Studentdemokratiet om at det er for få som har tilstrekkelig kunnskap om *hvordan* modellene
241 kunstig intelligens er bygget på kommer frem til sluttproduktet brukeren bli presentert. Dette er
242 metodologisk problematisk, både med tanke på transparens, validitet og repliserbarhet.

243 **SDSN mener at:**

- 244 - Studentdemokratiet mener at det viktig at USN er bevisste på forskningsetiske implikasjoner
245 og metodologiske utfordringer ved bruken av kunstig intelligens, og utforsker dette videre.

246 **Kunstig intelligens ved USN og i academia**

247 **En nøkkelrolle i samfunnet**

248 Dagens samfunn preges i stadig større grad av problematikk knyttet til deepfakes, falske nyheter,
249 mis- og desinformasjon, filterbobler og tekster med bias, stigmatisering og forenklinger. Kompetanse
250 til å håndtere denne type problematikk vil være en essensiell egenskap i den verdenen vi studenter
251 skal ut i. Med veksten av kunstig intelligens i samfunnet, har academia en nøkkelrolle i å utforske de
252 etiske, juridiske, og sosiale implikasjonene av kunstig intelligens. Dette inkluderer utvikling og
253 formidling av kunnskap, retningslinjer og standarder for ansvarlig bruk av kunstig intelligens.

254 **USN, samfunnet og næringslivet**

255 USN har allerede egne eksperter på maskinlæring. Flere av disse er også ute i samfunnet og
256 formidler kunnskap i de regionene USN er til stede. Næringslivet har i stor grad tatt i bruk kunstig
257 intelligens allerede, og begynte å implementere dette for flere år siden. Akademia har en funksjon
258 som kompetanse- og kunnskapsutvikler. Ettersom kunstig intelligens blir mer integrert i samfunnet
259 og næringslivet, er det viktig å utforske de etiske, juridiske, og sosiale implikasjonene av teknologien.
260 Derfor mener Studentdemokratiet at det er viktig at alle fagfelt ved USN utvikler kunnskap om
261 kunstig intelligens og dens samfunnsmessige implikasjoner, ut ifra perspektiver de unike fagfeltene
262 besitter.

263 **SDSN mener at:**

- 264 - Universitetet i Sørøst-Norge må ta ansvar som samfunnsaktør, slik det er beskrevet i
265 samfunnsmandatet.
266 - Fagfeltene ved Universitetet i Sørøst-Norge må utvikle kunnskap innen sine respektive
267 områder, og at Universitetet i Sørøst-Norge legger til rette for dette, samt at de sikrer
268 studentmedvirkning i dette arbeidet.